

INSPIRATIEFICHE 3G-EVALUATIEVORMEN

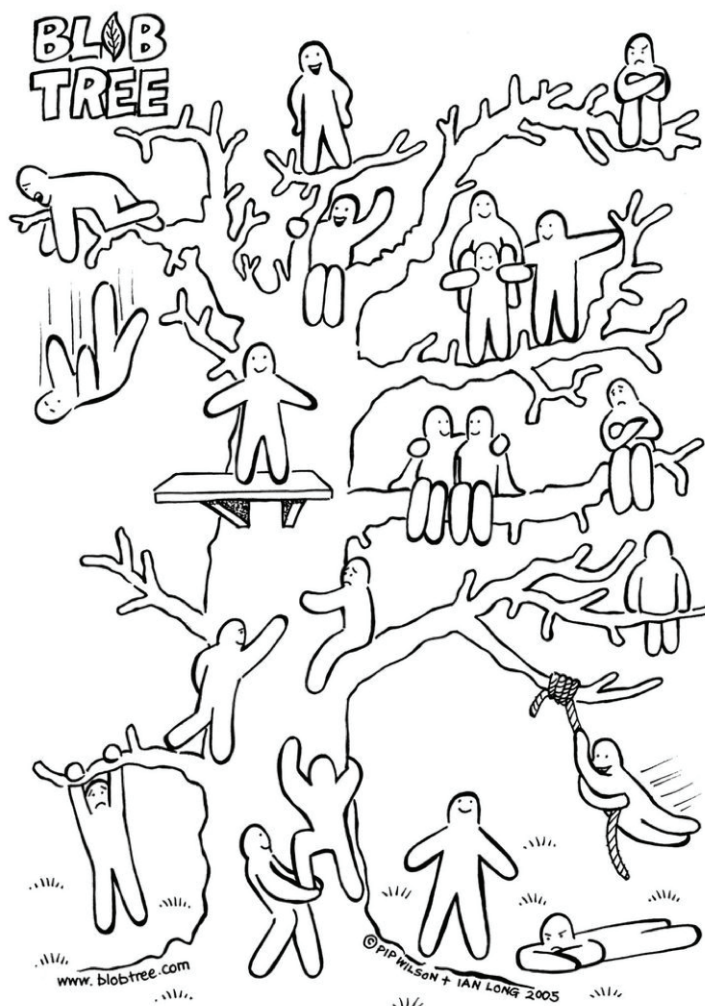
Hieronder vind je een niet-limitatieve lijst van 3G-evaluatievormen¹ die je kunt inzetten voor het beoordelen van en reflecteren over burgerschapscompetenties. Leraren die ze voor het project ART4DEM uitprobeerden beschreven ze als boeiend, relevant, praktisch, kwaliteitsvol, haalbaar, relevant, flexibel in te zetten, activerend, betrouwbaar, engagerend (zowel voor zichzelf als voor de leerlingen) én vernieuwend voor hun klaspraktijk.

Hanteer deze evaluatievormen als leermomenten en -ervaringen, experimenteer ermee tijdens je lessen en wissel ervaringen uit met je leerlingen en je collega's. Dat is spannend en voelt in eerste instantie misschien wat onveilig aan, maar gaandeweg bijsturen kan altijd. In het beste geval creëer je samen met je leerlingen diepgaande leerervaringen en medeverantwoordelijkheid, vermijd je stress en demotivatie (een effect dat veel summatief toetsen heeft op hen) en wordt evalueren zelfs leuk.

- **Dialogo als integrerend deel van werk in uitvoering:** dit kan met de hele klas, in groepjes of per twee, met of zonder volwassene. Als deelnemer/observator kun je belangrijke inzichten verwerven op deze manier. Het kan helpen om (achteraf) enkele korte notities te nemen.
- **Doorlopende portfolio:** verzamel doorheen het schooljaar aantekeningen, reflecties, bewijzen (bv. foto's, tekeningen, audio- of video-opnames, zelfevaluaties...).
- **Individuele leerdagboeken:** laat de leerlingen geregeld reflecteren tijdens of op het einde van een les over hun ervaringen, ideeën, conclusies... Je kan ze aan het begin van een lesperiode vragen een doel voor zichzelf te formuleren en hoe ze dat denken te bereiken. Als leraar kun jij ook een doel voor hen formuleren en wat ze zouden kunnen doen om dat te bereiken. Zo kunnen de leerlingen heel gericht reflecteren, zowel tussendoor als op het einde van een lessenreeks.
- **Sessies gericht op meta-leren:** bv. leerlingen gaan in interactie met een fictief personage dat niet begrijpt hoe het bepaalde dingen in de praktijk moet brengen, leerlingen (bege)leiden of gidsen bezoekers, leerlingen maken een instructievideo, enz.
- **Gemakkelijk-moeilijk continuüm:** teken een horizontale lijn op een blad papier met een pijl naar beide kanten (makkelijk en moeilijk). Laat de leerlingen een kruisje zetten op de lijn: waar plaatsen ze bepaalde vaardigheden of competenties voor zichzelf? (Overigens een prima aanleiding voor een meer verdiepend gesprek.)
- **Hotspot-evaluaties:** Eén leerling gaat vrijwillig vooraan of in het midden van de klas op een stoel zitten (de 'hotspot') en evalueert of reflecteert over een afgesproken thema (een prestatie die de groep leverde, een vaardigheid, het proces dat werd afgelegd...). Een andere leerling kan hem of haar aflossen door zijn of haar schouder aan te tikken en de evaluatie of reflectie voort te zetten. Eventueel kunnen de andere leerlingen vragen stellen.
- **Zelfevaluatierooster dat leerlingen individueel kunnen invullen:** ze duiden aan wat het best overeenkomt met hun gevoel of idee. Voorzie een rooster met verschillende items en evaluerende woorden, tekst, kleuren of afbeeldingen (= een rubric).
- **Learning surgeries:** één van de leerlingen kaart vrijwillig een probleem aan waar hij/zij tegenaan loopt en de groep geeft tips en ideeën.
- **Connections:** aan het eind van een dag of week brainstormen de leerlingen over alle leerdomeinen heen en leggen ze verbanden, tussen het ene leergebied en het andere, of tussen een leergebied en de wereld in het algemeen.
- **Vragenlijsten voor ouders en/of leerlingen:** maak eens een enquête naar aanleiding van een probleemstelling of onderwerp, of laat de leerlingen dit doen.

- **Bewijs van het werk van leerlingen:** artefacten, prestaties, artistieke producten, presentaties, verslagen (in de fictie), enz.
- **The Blob Tree (Pip Wilson):** afbeelding met figuurtjes in een boom die bepaalde emotionele houdingen uitdrukken (zie figuur). Waar voelen de leerlingen zich mee verwant? En hoe zouden ze kunnen evolueren naar een andere figuur of positie?

- **The Circle of Excellence:** Waarin blonken de leerlingen uit bij een bepaalde opdracht of gedurende een lesperiode? Teken een grote cirkel op de grond met krijt (of plak hem af met papiertape). Verdeel de cirkel in vier gelijke delen. Plaats in elk deel een kaartje met een competentie of kernkwaliteit (die vind je gemakkelijk terug op het internet). Laat de leerlingen een plaats innemen in de cirkel en hun keuze toelichten. Dit kun je verschillende keren herhalen met andere competenties of kernkwaliteiten. Alternatief: als de leerlingen één medeleerling in elk kwadrant mochten plaatsen, wie zouden ze dan kiezen en waarom?
- **Peer teaching:** de leerlingen onderwijzen doelbewust elkaar.